

3 januari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. J.P.C. van den Bogaard, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen **zuster [naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Zusters van Liefde

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 10 augustus 2012. Op 4 september 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van zuster [naam], algemeen overste van de Congregatie van de Zusters van Liefde.

Op 6 december 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met een vriendin, mevrouw [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mevrouw mr. Van den Bogaard, voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen, zuster [naam], voornoemd.

2. De klacht

2.1. Klaagster zat in het schooljaar [jaar-jaar] intern op het meisjespensionaat [naam] te [plaats]. Samen met drie andere meisjes, volgde zij de eenjarige "Vormingsklas". De andere meisjes die in deze klas zaten, waren extern.

Klaagster vertelt hier het volgende over:

"Er waren meerdere meisjes intern, maar zij volgden een andere opleiding. Er was amper contact met deze meisjes.

Er waren twee slaapzalen. Klaagster en de drie andere meisjes van de vormingsklas sliepen op de kopse kant van de eerste slaapzaal. Ze sliepen in chambrettes. De chambrettes hadden in de deuropening een gordijn. Achter het bed hing de wastafel.

Aangeklaagde was de directrice van het pensionaat.

Als de 4 meisjes 's ochtends werden gewekt door aangeklaagde, trok zij de dekens van hun bed en moesten zij poedelnaakt voor de wastafel gaan staan om zich van top tot teen te wassen. Ook als zij menstrueerden. Aangeklaagde kwam dan dwars voor klaagster staan en bleef uitdrukkelijk naar het wassen van haar borsten en haar vagina kijken, op een manier en met een perverse blik in haar ogen die voor klaagster zeer beschadigend was. Klaagster was 16 jaar en durfde er niets van te zeggen. Aangeklaagde heeft klaagster nooit aangeraakt. Als aangeklaagde alleen maar had gekeken of klaagster zich goed waste, had ze anders gekeken, niet zo begerig.

Aangeklaagde ging van het ene meisje naar het andere. Ze deed dit alleen bij deze vier meisjes, wellicht omdat hun chambrettes in een nis lagen.

Klaagster weet nog de namen van twee van de meisjes, de ene heette [naam], de andere [naam].

Klaagster was al eerder misbruikt door een pater/muzikleraar. Toch heeft deze ervaring het gedrag van aangeklaagde niet ingekleurd. Klaagster had nooit gedacht dat een vrouw zich zo kon gedragen. Het feit dat een non dit deed gaf een extra dimensie aan het gebeuren.

Dit gedrag van aangeklaagde hield op toen één van de vier interne meisjes, via een externe medeleerling een brede rol plakband had weten te bemachtigen. De vier meisjes plakten daarmee 's avonds de gordijnen van boven tot onder dicht aan de binnenkant van de chambrette, zodat aangeklaagde de gordijnen 's ochtends niet kon openmaken.

Dat de boodschap duidelijk was overgekomen, bleek uit het feit dat aangeklaagde klaagster en de drie andere interne meisjes vervolgens volkomen negeerde. Dit gedrag ervoer klaagster als psychische mishandeling.

2.2 De gebeurtenissen – in combinatie met het misbruik dat heeft plaatsgevonden in de periode [jaar-jaar] door een pater/muzikleraar- hebben de loop van het leven van klaagster bepaald.

Klaagster heeft nooit gesproken met derden over hetgeen haar is overkomen. Het was voor klaagster onmogelijk om intimiteit te beleven in een relatie, zowel fysiek, emotioneel als psychisch. Klaagster heeft zich erbij moeten neerleggen dat zij alleen verder zou gaan, zonder gezin en zonder kinderen. Zij heeft een negatief zelfbeeld en voelt zich eeuwig schuldig over alles en twijfelt voortdurend aan zichzelf.

Door het misbruik heeft klaagster sinds [jaar] ernstige fysieke klachten ondervonden bij haar menstruatie. Zij is hiervoor behandeld met het D.E.S.-hormoon, waardoor zij 20 jaar later tumoren in haar borst en baarmoeder heeft ontwikkeld. Nadat klaagster hieraan is geopereerd is zij volledig psychisch ingestort. Zij heeft zich toen onder behandeling gesteld van drs. [naam]. Deze behandeling heeft jaren geduurd.

Toen klaagster in [jaar] kennismakte met haar nieuwe huisarts, opperde hij dat zij in haar jeugd seksueel zou zijn misbruikt.

Toen klaagster in [jaar] de film :“The boys of St. Vincent” zag, kwamen alle herinneringen naar boven. Zij wist toen “dit is bij mij ook gebeurd”. Klaagster had voor het zien van de film geen beelden van het gebeuren. Maar na het zien van de film ging ‘het laadje open’. Toen kwamen de beelden boven van hetgeen had plaatsgevonden.

Klaagster heeft er toen niets mee gedaan, omdat aangeklaagde toch al was overleden.

2.3. Door het indienen van het klaagschrift laat klaagster zien, dat zij zichzelf serieus neemt en dat zij fundamenteel achter zichzelf staat. Klaagster wil zo recht zetten, dat het haar eigen schuld is en dat zij de gedragingen van aangeklaagde zou hebben uitgelokt.

Voorts wenst klaagster erkenning van hetgeen gebeurd is evenals rehabilitatie.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Zuster [naam] heeft in haar reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Aangeklaagde was hoofd van het internaat. Zij ging familiair om met zowel leerlingen als medezusters. Aangeklaagde was geliefd en gezien om haar soepelheid en hartelijkheid. Zij concludeert, hoewel het archief weinig gegevens bevat, dat zij geen aanwijzingen heeft gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik.

Zuster [naam] vraagt zich wel af, of de gedragingen zoals geschetst door klagster zijn te kwalificeren als seksueel misbruik.

Zuster [naam] is begaan met het lot van klagster en vraagt of zij nog iets voor klagster kan betekenen, nu klagster haar aanbod tot een gesprek heeft afgewezen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

De Klachtencommissie dient eerst de vraag te beantwoorden of de door klagster gestelde gedragingen zijn aan te merken als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

De Klachtencommissie kan zich voorstellen dat klagster het als bijzonder onaangenaam heeft ervaren dat zij werd bekeken terwijl zij naakt voor de wastafel stond om zich te wassen. Het enkele feit echter dat klagster dit als onaangenaam heeft ervaren, zegt niets over de intenties van aangeklaagde. De Klachtencommissie is niet gebleken van feiten of omstandigheden dat het kijken naar het wassen onder de genoemde omstandigheden moet worden beschouwd als het verrichten van seksuele handelingen.

De klacht zal derhalve niet ontvangen kunnen worden.

5. Beslissing

De Klachtencommissie verklaart de klacht niet ontvankelijk.

Deze beslissing is vastgesteld op 3 januari 2013 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.